פו: ר"ן ואלו נדרים פרק אחד עשר נדרים רש"י

אלא אמר רב אשי שאני קונמות דכקדושה הגוף דמיין. שהרי הן כקדושת המזבח דכי היכי דקדשי מזבח אין להם פדיון כך אין פדיון לקונם שיהא מותר למי שנאסר עליו וכיון דקונם קדושת הגוף הוא מפקיע מידי שעבוד שהיא משועבדת לבעל וחייל ומשום הכי פסק שמואל כרבי יוחנן בן נורי אע"ג דסבירא ליה לשמואל דאין אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם משום דידי אשה איתנהו בעולם ומליא מקדשא להו בקונם שהוא מפקיע מידי שעבוד. ולקמיה פריך אם כן מאי אריא שמא יגרשנה הא מהשתא חייל הקדש: **דאמר רבא הקדש.** כגון עשה שורו אפותיקי לבעל חובו והקדישו אחר כך למזבח מפקיע אותו הקדש שעבוד המלוה וגובה חובו ממקום אחר והוא כשר לקרבן ולא הוי גזל כיון דלא הוה קני ליה אלא לגוביינא בעלמא. ודוקא קדושת הגוף אבל קדושת דמים לבדק הבית לא מפקעא שעבוד כדתנן בערכין בפרק שוס היתומים (דף כג:) מוסיף עוד דינר ופודה כל הנכסים הללו וכו' שאם הקדיש הלוה נכסיו שמוסיף המלוה דינר על הלוואתו ופודה את הנכסים מפני מרלאת העין שלא יאמרו הקדש יוצא בלא פדיון וגובה חובו כך כתב רש"י זכרונו לברכה בפרק אף על פי [כתובות נט:]. אבל רבינו תם זכרונו לברכה חולק עליו שאפילו הקדש דמים מפקיע מידי שעבוד ואין כאן מקום להאריך: **ממן.** ישראל שעשה ממנו אפותיקי לעובד כוכבים ועבר עליו הפסח איסור ממן מפקיע שעבוד העובד כוכבים ואסור בהנאה. והא דתנן בפרק כל שעה (פסחים ל:) עובד כוכבים שהלוה את ישראל על ממנו אחר הפסח מותר בהנאה מוקמינן לה התם כשהרהיבו אצלו שמכרו אצלו במשכון: **ושחרור.** עשה עבדו אפותיקי ושחררו לוה משוחרר ומלוה גובה חובו ממקום אחר: **אי הכי.** דפקע שעבודא דבעל למה לי שמא יגרשנה מהשתא קדיש: **ועוד שמא יגרשנה קאמר.** מהשתא נמי קדיש דקונם מפקיע שעבודיה דבעל ולכשתמלא לומר דאלמנה רבנן לשעבודיה דבעל בעודה תחתיו דשויוהו כלוקח גמור ולא כמלוה אפ"ה יפר שמא יגרשנה והיינו דהתם פרק אע"פ פריך אלמנה רבנן לשעבודיה והכא לא אדכר ליה אלא ועוד שמא יגרשנה קאמר ודא ודא אחת היא. וא"ת ומי אלמנה רבנן לשעבודיה דבעל דלא ליחול השתא הדרא קושיין לדוכתה כיון דהשתא לא חייל לקמיה היכי חייל דהשתא מיהת לא מיגרשא ו"ל דכיון דמדינא חייל אי לאו דאלמנה רבנן לשעבודיה כי אלמנה הני מילי דבל היכא דקיימא קמיה לא ליחול אבל נתגרשה כאילו חייל מעיקרא דמי כיון דמדינא לאו לחול: **מתני' נדרה אשתו וסבור שנדרה כתו.** שאמרו לו שבתו נדרה ומתוך כך הפר לו קיים: **וסבור שנדרה בקרבן.** שאמרו לו שאסרה עליה דבר אחד ואמרה שיהא בקרבן: **הרי זה יחזור ויפר.** דהקמה לו הפרה קמייתא כיון דבטעות הוי לא מהני ולא מידי והכי איתא בתוספתא (פ"ז ה"ו) בהדיא שאם הקיים בטעות יכול להפר דתניא התם נדרה אשתו וקיים לה וסבור בתו שנדרה הרי זה יפר וכו': **גמ' למימרא דיניא אותה דוקא הוא.** דכיון דכתיב [במדבר ל] אותה משמע שיפר לשם אותה שנדרה ולא שיטעה בשאה אחרת. ובקשה לי כיון דמאותה מפיק לה תינח בהפרה דכתיב אותה אבל בהקמה מנלן הא דכתיבנא במתני' ואיתיה בתוספתא וכ"ת כיון דהקמה והפרה איתקיש וכדאמרי ליה רבנן לר' אליעזר בפירקין דלעיל (דף עב.) אמרו לו מישה יקימנו ומישה יפרנו [במדבר ל] את שבת לכלל הקם בא לכלל הפר ור' עקיבא נמי לקמן (דף פז:) מקיש הפרה להקמה מה הקמה ממנו אף הפרה ממנו ויכיון דאית לן בהפרה דאותה דוקא כמאן דכתיב בהקמה דמי לא ניחא לי דאפילו למאן דמקיש לאו לכל מילי איתקוש אלא דוקא למילי דמשתמעי מהאי קרא גופיה דאישה יקימנו ואישה יפרנו דהא אמרינן לעיל *חומר בהקם מבהפר קיים בלבו קיים הפר בלבו אינו מופר ואי לכל מילי איתקוש אמאי אלא ודאי אפילו למאן דמקיש לא איתקוש אלא במילי דהוה קרא גופיה דלאו היקשא הוא אלא סמיכותא בעלמא דאישה יקימנו ואישה יפרנו ויכיון שכן תינח בהפרה דכתיב אותה הקמה מנלן ואפשר דלה דכתיב בהקמה כדכתיב [במדבר ל] כי תדרים לה כאותה דמי ומשמע דוקא. ומכאן נראה לי להלכה דכי היכי דפשיטא לעיל *דבעל אינו מפר לשמי נשיו כאחת דאותה דוקא ה"נ אינו מקיים לשמי נשיו כאחת [דלה] דוקא וכמו שכתבתי למעלה (עב.): והא

אלא אמר רב אשי שאני קונמות דכי קדושת הגוף דמי וכדרבא [א]דאמר רבא [א]הקדש חמץ [ב]ושחרור מפקיעין מידי שעבוד אי הכי למה לי שמא יגרשנה [ג] תני ועוד שמא יגרשנה: **מתני'** [ד]נדרה אשתו וסבור שנדרה בתו נדרה בתו וסבור שנדרה אשתו נדרה בנזיר וסבור שנדרה בקרבן נדרה בקרבן וסבור שנדרה בנזיר נדרה מתאנים וסבור שנדרה מן הענבים נדרה מן הענבים וסבור שנדרה מן התאנים הרי זה יחזור ויפר: **גמ'** למימרא דיניא אותה דוקא הוא והא

שוה אלף זוז והתם מפרש האי דינר מאי ענידתיה גזירה שמא יאמרו הקדש יוצא בלא פדיון. וכי האי לתמרינן במסכת יבמות (דף פו:) היכא איתתא דעיילא לגברא אינטלא דמילתא שכיב וכעיא למיסקליה בכתובתה אתו יתמי פרסוה אמיתנא אמר רב קנייה מיתנא ואיתסר בהנאה ולית ליה פדיון לעולם: **ממן.** ישראל שלוה מן העובד כוכבים ועשה (לו) ממנו אפותיקי לעובד כוכבים והרי הוא ברשותו של ישראל והגיע ו' שעות אותו ישראל חייב עליו בכל יראה ובכל ימצא דאתי איסור ממן ומפקע לשעבודא דעובד כוכבים מיניה וחייב לבערו: **וכן שחרור.** עשה עבדו אפותיקי ושחררו מפקיעו מיד שעבודו של זה. והא איתתא נמי מציא לאפקועי שעבודו של זה קודם שתתגרש: **אי הכי למה לי שמא יגרשנה.** דמוקמית למתניתין שמא יגרשנה אפי' לא רצה לגרשה ליקדשו מהשתא. ומשני אלמוה רבנן לשעבודא דבעל דלא אתי איסור הקדש ומפקע לשעבודא מיניה: **מתני' נדרה אשתו וסבור שהיא בתו.** כשמעא הנדר היה סבור שבתו היא נדרה והפר לשם בתו: **נדרה בקרבן.** לשום נדר: **בנזיר.** כגון לאמרה הריני נזירה: **הרי זה יחזור ויפר.** אפי' לאחר זמן: **גמ' למימרא.** דהאי דכתיב [במדבר ל] כי תניא אביה אותה דוקא אותה הוא דבעינא שיהא מפר לשם אותה הנודרת דוקא: והא

מסורת הש"ס

א) יבמות מו. סו: כתובות נט: ניטין מ: כ"ק פט:. ב) [כתובות נט:].

הגהות הב"ח

(א) גב' יגרשנה (תני ועוד שמא יגרשנה) תפ"מ. וכ"כ כפ' תפ"פ נרקינן אלמוה רבנן לשעבודא דבעל מ' היכי דלא הקדש מהשתא ומלשון הפר' נראה דהכי הוה גרים הכא:

גליון הש"ם

ברי"ן ריה לטיטרא אמרינן לעיל חומר וכו'. דף עב ע"ב: **באר"ד** רבי היכי דשיטא לעיל. דף עב ע"ב:

פירוש הרא"ש

שאני קונמות דכקדושת הגוף דמי. דכי היכי דקדושת הגוף אין לה פדיון כך קונמות אין להן פדיון לכתיקון לתי שנאסרו עליו דלא אלים איסוריהו לתפוס פדיונם כיון שלא נאסר כי אם על אדם אחד: חברש חמץ ושחרור מפקיעין מידי שעבוד. אם עשה שורו אפותיקי והקדישו קדושת הגוף מפקיעו מידי שעבוד ובכל חוב יגבה חובו מנכסים אחרים רבא לטעמיה דאית ליה כפרק שני דפסחים (דף ל:) בעל חוב גובה מבלן ולהבא ובראשת הלוה אין עד שיטרפנו בעל חוב הלכך אל ההקדש ולא פקע על ידי טריפת בעל חוב כי היכי דלא פקע על ידי פרייה ודוקא הקדישו קדושת הגוף אבל קדושת דמים פקע על ידי טריפה כי היכי דפקע על ידי פרייה ואף על פי שהיה נראשת הלוה עד שעת טריפה לא היה יכול להקדישו קדושת דמים אלא עד זמן שאלה מרשותו מידי דהוה אשדה מקנה שהקדישה עד שיוכל ואז מחוסת לבעלים אלא מוסיף דינר על הלוואתו ופודה שלא יאמרו הקדש יוצא בלא פדיון: רבא. ישראל שעשה ממנו לעובד כוכבים אפותיקי אם לא יפדה אותו נותן יוצא אחר הפסח שיאל של העובד פדאו אסור בהנאה כי בראשת ישראל היה עד זמן הפרייה ואיסור ממן

הקדיש שעבוד העובד כוכבים וכן אם עשה עבדו אפותיקי ושחררו יצא לחירות ואינו חוזר ומשתעבד אם יטרפנו בעל חוב: **אלמוה רבנן לשעבודא דבעל.** מתחיל דשויוהו כלוקח ולא כב"מ ומתחלה אלי וקאי הקושיא עד אחר שנרשה ולאחר היה עתה לחול אי לאו דאלמוה לשעבודיה דבעל הלכך לא שייך לאתחויי מי היכא מידי דהשתא לא קדוש ולבתר הכי קדוש: **מתני'** הרי זה יפר. דהפרה בטעות לא הוה הפרה עד שיכוין להפר כאשה שנדרה ונמצאת יולף לה מקלת: **גמ' למימרא דאותה דוקא.** דכתיב יניא אותה דמשמע (שכיב) [פ"א שמכיר] האשה הנודרת ומשמע נמי הא דכתיב והפר לה נדרה שיכיר הנדר:

מוסף רש"י

ונגיעין ס: [ב"ק צ:]. ממן. נכרי שהלוה את ישראל על ממנו ולא הרהינו אצלו, דמחוסר גוביינא, שהיה עומד החמץ בבית של ישראל ואין לנכרי עליו אלא שעבוד, כשפא עת כשורו מפקיע איסור החמץ את שעבוד הנכרי וחייב ישראל לבערו, והא דתנן בפסחים (ל:) נכרי שהלוה לישראל על ממנו מותר בהנאה לאחר הפסח, מוקי לה רבי חנם בשהרהיבו אצלו, שנתנו בתשמון כיד נכרי, דלא מחוסר גוביינא ולא שעבוד אלא קנייה ממש [ב"ק צ. וכעי"ז יבמות מו.]. ושחרור, ישראל שעשה עבדו לבעל חובו ושחרור הלוה, אף לחירות, והמלוה גובה חובו אלו ממקום אחר [יבמות מו. וכעי"ז שם סו. וכתובות נט:]. **למה לי שמא יגרשנה.** מהשתא נמי קדיש [כתובות נט:]. **תני ועוד שמא יגרשנה.** כתובות נט: אלמוה רבנן לשעבודא דבעל כי היכי דלא מיקדש מהשתא [בעודה תחתיו דשויוה רבנן כלוקח גמור ולא כמלוה].

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com